

Kohtuotsus kui pretsedent Siberis sündinud laste õiguste kaitseks

Tallinna Halduskohus tegi 20. jaanuaril 2023 kohtuotsuse, millega rahuldab Lanna Vassila kaebuse Sotsiaalkindlustusameti vastu. Ameti kaks komisjoni keeldusid represseeritu tunnistuse andmisest L. Vassilale, kes on poliitvangi Ants Luige Vorkutas kinnipidamise kohas 1956. aastal sündinud tütar. Esimene otsus tehti 17. detsembril 2021, teine uue komisjoni otsus vastuseks vaidele tehti 22. märtsil 2022. Halduskohus otsustas, et mõlemad keeldumised ei olnud õiguspärased ja kohustas kaebaja 19.07.2021 esitatud taotlust täies mahus uuesti läbi vaatama. Otsuses märgiti, et teadaolevate faktide eitamine ja faktide asemel oletuste esitamine ei ole õiguspärane.

Saatusekaaslastele teadmiseks nimetan kahte salastatud dokumenti, mis isegi nn Hruštšovi sula ajal, kui poliitvangid vabastati vangilaagritest, keelasid eesti lastele pääsu Eestisse. N. Liidu peaprokuröri salajane määrus 20. juulil 1954 keelas erandina, et Eesti, Läti ja Leedu nn natsionalistide kohta ei kehti piirangute vähendamine. Eesti NSV-s hakkas 12. oktoobrist 1957 kehtima salastatud seadlus, mis keelas karistusest vabastatud inimestel kodumaale tagasipöördumise. Seadlus määras karistuse 1-3 aastat vangistust ja pärast karistuse kandmist väljasaatmise ENSV-st. Lisan veel selgituseks, et 1949. aasta märtsiküüditamise dokumentides fikseeriti väljasaatmine sundasumisele igaveseks ajaks (vene k - навечно). Venemaale deporteeritud Eesti kodanike kõigil Siberis sündinud lastel on represseeritu õigused nii lähtudes RIS-seadusest kui ka nimetatud saladokumentidest. Sotsiaalkindlustusameti eitavad otsused ei ole õiguspärased, kui kasutada Tallinna Halduskohtus sõnastatud kohtuotsust. 20. jaanuaril 2023 tehtud kohtuotsus paneb meie arvates piinlikku seisu Õiguskantsleri Kantselei töötajad. Nad keeldusid 7. septembril 2022 antud vastuses nõukogude repressioonides kannatanute ühingutele tegelemast järelevalvega tõsiste seaduse rikkumiste tõkestamiseks.

Kõigile Siberis sündinud nn rahvavaenlaste lastele, kes on saanud Sotsiaalkindlustusametilt represseeritu tunnistuse taotlemisel eitava otsuse, soovitame vaidlustada rahvusvahelisest õigusest lähtuva RIS-seaduse vastased otsused.

SA ERAF juhatuse liige,

Peep Varju